

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal
Bulv. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)
Sürgőnycim: Közlöny, Arad
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF.

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egész évre ... 840 Lej
Fél évre ... 420 Lej
Negyed évre ... 210 Lej
Havonta ... 70 Lej

Hirdetések díjazás szerinti.
Megjelenik naponta reggel

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Bucarestben 50 baniv.
több.

Tulterhelik az adózókat.

Visszasságok a városi illetékek kivetésénél.

Február 25-i aláírással jelentek meg a városi illetékek kivetése tárgyában kézbesített első jegyzőkönyvek. Az első dolog, ami szemünkbe ölik az új városi illetékek kivetésénél az, hogy az idén új becslést tartottak és új kivetést eszközölnek, moha tavaly már kivetették egyszer a városi illetékeket és megbecsülték a bérértéket.

Álljunk meg e szónál: „bérérték.” Az állami adótörvény kimondta, hogy az ingatlanok becsértékének, azaz hozadékának megbecslése 5 évre történik. Az állami adó szempontjából a ház-bérfedelelem 1923. április hó 1-től 1928. április hó 1-ig terjedő időre történt. A pénzügyminiszter már a parlamenti tárgyalások alkalmából ígéretet tett arra nézve, hogy a bérérték megbecslése s a házadó kivetése 5 évre történik s változás alá nem fog esni akkor sem, ha a bérek időközben megváltoznak.

S most mit tesz a város? Figyelmen kívül hagyja a házbeosztó bizottságok 1923. évi munkáját s új becslést eszközöl. Még pedig nem a mai tényleg fizetett bérek alapján, hanem egy fiktív, azaz az idő szerint be sem hajtható bérérték alapján. Pl.: Az 1923. évi házbeosztó bizottságok munkája alapján a házadó-kivetési jegyzőkönyv szerint a bérérték 17.000 lej. A lakó — ipariüzem tulajdonosa — bírói ítélettel és szerződéssel igazolja, hogy 1923. október 31-ig csak 17.000 lej bérértéket tartozik fizetni. Ezzel szemben a város 65.000 lej bérértéket vett fel nála és ezután kivetett: a) az üzletbér 100%-át képező taksát, azaz 4500 lejt, b) utadó taksát, ami a becsérték 20%-át teszi ki, azaz 900 lejt, összesen 5400 lejt. Holott a tényleges bér alapján járna: a) az üzletbér 100%-a címén szedett taksá, azaz 1700 lej, b) az üzletbér 20%-a címén szedett utadó 340 lej, összesen 2040 lej. Itt tehát az ipariüzemtulajdonosa a tényleg járó 2040 lej helyett 5400 lej taksával lett megterve. Ez még nem minden: ezen felül jár még a 10 lejes tűzoltó-taksá, mint fejadó s 100 lejtől 500 lejig terjedhető egészségügyi ellenőrzési taksá. Itt is figyelemmel kell lenni a vállalat terjedelmére, annak veszélyességére, stb., stb. Megjegyzendő, hogy ezen taksákat a város közvetlenül az üzlettel, műhellyel, üzemmél bíró adózótól szedi be. Ezenfelül még járnak a háztulajdonosoktól beszedett és áttaluk az új lakástörvény értelmében a lakókra áthárítható illetékek. Éppen az adó-

zók tulterhelésének elkerülése szempontjából volna fontos, hogy a városi adó-kivető közegek repektálják az 1923. évi házadókivetések alapján szolgáló process-verbálakat és ne állapítsanak meg

3-4-szerte magasabb bérértékeket annál, amit a bérlő tényleg fizet, vagy amit a háztulajdonos törvény, vagy szerződés alapján tényleg követhet.

(Dr. Székely Aladár.)

A kormány fokozza a parlament aktivitását.

Még a husvétü szünet előtt egész sereg fontos törvényjavaslat kerül tárgyalás alá.

(Bucaresti, március 10.) A legutóbbi minisztertanács elhatározta, hogy fokozni fogja a parlament aktivitását, mivel még igen sok törvényjavaslat vár elintézésre ebben az ülészakban. Így tárgyalás alá kerül még ebben az ülészakban az egyházak egységesítéséről, a közigazgatási reformról, a szeszadó törvényről, a

CFR. autonómiájáról, a nyugdíj rendezéséről és a Banca Nationala autonómiájának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatok. Ezeket a fontos javaslatokat a kormány még április 16-ig, a parlament husvétü szünetének kezdeteig el akarja intéztetni. A választójogi reformról szóló törvényjavaslat husvét után kerül a Ház elé.

Herriot visszavonul.

A francia miniszterelnök egészségi állapota ismét aggodalomra ad okot.

(Páris, március 10.) Herriot miniszterelnök egészségi állapota ismét aggodalomra ad okot és különösen családjá és barátai aggodnak a munkával tulterhelt kormányelnök állapota miatt. — Herriot betegsége inkább lelki természetű. A politikai bonyodalnak mindinkább nehezebbé teszik Herriot számára a kormányzást és az ellenzék pedig mindig élesebben lép fel ellene. Herriot jelen-

tette barátai előtt azt, hogy programját nem tudja végrehajtani és ezért szeretné a helyét másnak átadni, aki megoldást találna arra, hogy a koalíció továbbra is együttmaradjon. Herriot már több ízben kijelentette, hogy visszavonul a miniszterelnökségtől, de a parlamenti többség vezérei elintézték eddig ezt, mert aggodalmat kelt bennük minden változás.

Választják az aradi püspök-választókat.

Március 15-én és 29-én lesznek a választások. — Meg egyezés a liberális és nemzeti párt között.

(Arad, március 10.) Emlékeztet, hogy a múlt évben megválasztott aradi görög kat. egyházmegyei zsinati tagok egyrésze lemondott mandátumáról. Azóta nem is ülhetett össze a zsinat. Az aradi püspöki szék betöltésének kérdése azonban ismét aktuálissá tette a zsinati választásokat és így az új választást március 15. és 29-re tűzték ki. Hogy a múlt évi tizgalmak ne újuljanak ki, a nemzeti és a liberális-párt között kompromisszum jött létre, amelyet Georgescu János aradi prefektus és Goldis László volt miniszter, szentszéki titkár irtak alá. A kompromisszum szövegét és a jelöltek névsorát megküldötték a megye minden községébe és felhívták a szavazókat, hogy a listán felsoroltakra adják szavazatukat. A kompromisszum szerint a jelöltek a következők:

Aradon: Georgescu János prefektus és dr. Jancu Corneli ügyvéd. Curticin: Ispravnic Sever és dr. Miron Jusztin ügyvéd. Kis-

jenön: dr. Marsieu Jusztin ügyvéd, képviselő és Boariu Demeter h. tanfelügyelő. Világoson: Secula Axente nagybirtokos és Groisorean Gyula tanító, képviselő. Radnán: dr. Beles Jenő közigyűző és Ples György tanító. Borosjenön: dr. Burdan Tivadar és Dirlea Pál tanár, képviselő. Csermón: Moldován József főtanfelügyelő és Ghera János nagybirtokos. Butyinyban: Goldis László volt miniszter és dr. Grozda Annel ügyvéd. Borossebesen: dr. Marcus Mihály bankigazgató és dr. Groza János főorvos. Halmágyon: dr. Robu János főpolgármester és dr. Papp Tivadar ügyvéd. Gurahoncon: dr. Costina Jenő ügyvéd és dr. Baharia Tivadar körorvos. A jelöltek felerészben kormány-pártiak, felerészben pedig ellenzékiek.

Megállapodás történt ezenkívül az egyházi tagok megválasztása tekintetében is. Eszerint jelölik a hét kerületi esperest és a két szentszéki ülnököt, rajtuk kívül még három új tagot: Stone

Simon szentszéki pénztárost Sebisén, Nestor Romulus teologiai tanárt Csermón és Stanijan Sabin lelkészt Gurahoncon.

Merénylet készült Krasszin ellen.

Egy volt kozáktiszt meg akarta ölni a párisi szovjetkövetet.

(Páris, március 10.) Krasszin, az orosz szovjetköztársaság párisi követe ellen ma merényletet kíséreltek meg. Egy volt orosz kozáktiszt jelent meg a párisi szovjetkövetségen és bejelentette, hogy beszélni kíván Krasszinnal. Megkérdezték tőle, hogy milyen ügyben és erre azt válaszolta, hogy meg akarja ölni a követet. A követség személyzete a párisi rendőrségnek adta át a volt kozáktisztot, amely lakatatta és megállapította, hogy a volt tiszt-nél nincsen semmiféle fegyver. A volt tisztet Teodor Sergejevnek hívják és jelenleg egy papírgyár alkalmazottja.

Passzív marad a magyar ellenzék.

A választójogi bizottságban azonban elfoglalja helyét.

(Budapest, március 10.) Az ellenzéki blokk tovább folytatta tanácskozásait a passzivitás feladásának kérdéséről. Ma azután meg is hozták a blokk határozatát, amely a passzivitás mellett foglal állást a passzivitás kisebb módosításával. A határozat kimondja, hogy Bethlen politikájával szemben minden komoly ellenzéki működés céltalan és meddő. A többször ismételt nyilvános felhívások dacára sem volt hajlandó Bethlen miniszterelnök a parlamenti béke érdekében előzetes tárgyalásokat folytatni az ellenzéki blokkal a választói törvényjavaslat alapelveiről. A passzivitás teljes fenntartása mellett azonban a blokk megengedi, hogy a közvélemény kellő felvilágosítása érdekében a blokk két tagja, Vázsonyi Vilmos és Szilágyi Lajos az ellenzéki pártoknak felajánlott tagságot a választójogi bizottságban elfogadjassák. A határozat hangsúlyozza, hogy kizárólag ezt a célt szolgálja és még a feltevése ellen is tiltakoznak, mintha a miniszterelnökkel tárgyalásokba óhajtanának bocsátkozni vasárnapi beszéde után. A blokk elhatározta még, hogy a választójogi javaslattal plenáris ülésen foglalkozni fog.

Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés mai ülésén választották meg a választójogi bizottság 25 tagját.

Hatvan fiatal leány tűnt el Budapesten.

Külföldi leánykereskedők garázdálkodnak a magyar fővárosban.

(Budapest, március 10.) Az utóbbi időben sürü egymásutánban tűntek el Budapesten fiatal leányok, eltűntek és nyomuk vesztett. A rendőrség minden esetben megtett minden lehetőt az eltűnt leányok feltalálására, azonban munkáját nem koronázta siker. A legutóbbi három ilyen eltűnés volt a Stettner Vilmaé s a két kis barátnőé, Littmann Rózié és Landau Terézé. Kétségbeesett szülei hetek múltán ma sem tudják, hogy mi sorsra jutottak gyermekeik, életben vannak-e, vagy pedig áldozatává lettek valami sötét bűnténynek? Különböző feltételek merültek fel a tömeges eltűnések kapcsán. Az egyik szerint egy hipnotizáló bűnbánia garázdálkodik Budapesten s ez szedi áldozatait a szép, serdülő leányok közül. A másik feltevés, amely valószínűbb, azt gyanítja, hogy leánykereskedők üzleti játszmának köze, amelyeket elősegítik a mind nehezebbé váló megélhetési viszonyok. Szép, fiatal, szegény leányok, a 16—17 éves korban a regények, a színházi lapok hatása alatt fényes jövőről álmodoznak, amely vigasztalan ellentétben a rideg valósággal, a szűke jövővel, a közérzetekkel, az éppel éppen csak öltözködési vágyuk szerény ki-elégítésére sem gondolhatnak. Így lép fel azután sikerrel az előkelt idegen csábító, rendszerint valamely művész, aki gyors és fényes művésznői sikerekkel keríti háójába a hiszékeny, gyermekeket.

Ugy látszik, ez a helyesebb feltevés, ezt bizonyítja legalább, hogy a budapesti államrendőrség az elmúlt napokban éppen ilyen tömeges leányszöktetést akadályozott meg jóformán az indulás pillanatában. Bizalmasan felhívták Radocsay dr. rendőrtanácsos

figyelmét, hogy Budapesten tartózkodik egy olasz artistanő, Bozen Natalie, aki tíz fiatal leányt akar az országból Olaszországba magával vinni. A bejelentés alapján a rendőrség figyelmébe kezdte az olasz artistanőt. A nyomozás sikerrel járt. Megállapították, hogy fiatal, 16 éves leányokat környékezett meg, akiket rábeszélte, hogy jöjjenek vele Olaszországba. Itt majd egy revü keretében fogja őket szerepeltetni. Fizetésül havi munkáért 3—5 ezer lírát ígért, ami magyar pénzben 12—15 millió koronának felel meg. Hogy is tudtak volna ellentállani a kis leányok, a kik között pedig több intelligens úrileány is volt. Az olasz artista-

nő már ki is váltotta az utleveleket, a lányok már készültek az utazásra, mikor valamennyit beidézték a rendőrtanácsoshoz. Ott álltak mind a tizen remegve, sápadt arccal, kimerülve az izgalomtól. A tíz kevéssé foslett, jóformán gyermekleányt külön-külön megkérdezte a jóindulatu rendőrtanácsos, hogy miért akartak elmenni a szülői háztól. Egy-behangzóan volt a felelet:

— Pénzt keresni!

A kihallgatás vége az lett, hogy mind a tizen lemondottak az utazásról. Az olasz artistanőt a rendőrség felszólította, hogy azonnal hagyja el az országot. Különböztetve pedig azt beszélte, hogy több, mint hatvan leány tűnt el az utolsó hetekben Budapesten és a nyomozások a legtöbb esetben sikertelenül végződtek.

Nagy tűz Bucurestiben.

Leégett bankpalota. — Tűzriadalom a fővárosban. — Öt súlyos sebesülés. — A trónörökös a tűz színhelyén. A bank értékeit megmentették.

(Bucuresti, március 10.) A tegnap esti órákban óriási tűzvész híre terjedt el a fővárosban. A nyilvános helyeken, az utcákon szájról-szájra járt az a hír, hogy kigyulladt a Banca Romaneasca palotája és a tűz az egész hatalmas épülettömböt pusztulással fenyegeti. A riasztó hírek város-szerte nagy megdöbbenést keltettek, de szerencsére ma már megállapítást nyert, hogy a tűz kitörését követő percekben tűzfolt és téves hírek kerültek forgalomba. A tűz ugyanis nem a Banca Romaneasca épületében, hanem a Banca de Credit-nek a főpostával szomszédos palotájában keletkezett. A bankpalota padlása tegnap este 6 órakor rövidzárlat következtében kigyulladt és teljesen elhamvadt. Este 9 órára a főváros koncentrált tűzoltósága óriási erőfeszítés után elfojtotta

a veszedelmet. A tűz kitörése után néhány percre megjelent a helyszínen Ritz Niculescu helyettes polgármester, aki azonnali rendkívüli intézkedéseket fogantatott, amelyek lehetővé tették a tűzveszedelem lokalizálását. Telefonon utasította a víz-művek igazgatóságát, hogy nagyobb víznyomást alkalmazzanak, azonkívül a tűzoltóság rendelkezésére bocsátotta a főváros összes autóját. Minthogy az épület tűzfalai vasbetonból készültek, a veszedelem nem terjedt át a szomszédos házakra. Az oltási munkálatok során négy tűzoltó és a bank portása súlyosan megsebesült. A tűz kitörése után azonnal megjelentek a helyszínen Károly trónörökös, Nicolaeu rendőrprefektus, Tatarescu miniszter, Ferdinánd király két számvevője, Pherekyde, a sze-

nátus elnöke, Trancu Jasi volt közmunkaügyi miniszter. Munteanu tábornok a hadügyminiszter képviselője, Boboc tábornok, a soros ügyész és a rendőrség. A tűz csak az épület padlását pusztította el, a bank irattárát és értékeit megmentették, valamint a szomszéd házakban sem esett kár.

Halál

Leirer Amália miatt

Egy budapesti házmaster tragédiája.

(Budapest, március 10.) Leirer Amália elrabolt ékszereit a gyilkosság felfedezése után napokon keresztül hajszolták a detektívek. Minden zálogházat, ékszerészt, bankárt és tőzsdébizományost felkerestek, hogy nem-e ott helyezte el a gyilkos az ékszereket. Így történt, hogy Sperling detektív-főfelügyelő a Nádor-utca 34. számú házban is a házfelügyelőtől megkérdezte, hogy hány tőzsdébizományos lakik a házban. A házmaster megkérdezte, hogy miért kérdezi?

— A rendőrségtől vagyok — felelt a főfelügyelő.

Ebben a pillanatban a házmaster elsápadt, tántorogni kezdett és ha a detektív nem kapja meg, elvágódott volna. A házmasterné és a házbeli orvosért siettek, aki azonban már csak a beállott halált állapíthatta meg. A házmasternek szívbaja volt és a detektív-főfelügyelő megjelenésekor hirtelen szívzserűhűdést kapott.

— Javultak Románia termés-kilátásai. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium közlése szerint az utóbbi időben Romániában mindenütt esőzések voltak, miáltal a termés-kilátások egész Romániában jelentékenyen javultak.

TARCA

A Z. R. III. utja Amerikába.

Dr. Eckener, a léghajó parancsnokának előadása Bécsben.

(Bécs, március 6.) Dr. Eckener Hugó, ki két évtized óta valóságos összenőtt a német Zeppelin-építéssel, magas, energikus arcú férfi, kinek beszéde azonban el-lenűlhatalan derültől sugárzik:

A laikusok általában azt hiszik, hogy a léghajó utja a legborzalmasabb veszedelmek sorozata. A veszélyek leghatalmasabbikának a szélviharokat tartják, de ez nem felel meg a valóságnak. Az óráként 130 kilométeres sebességgel haladó léghajó ugyanis nem éri a vízszintes irányú szelet, mint akár a teljes szélesedést, a függőleges légmozgások pedig legfeljebb csak a magasba sodorhatják vagy elnyomhatják a léghajót, de el nem pusztíthatják, az előbbieket azonban a technika mai állása mellett és jól kiképzett legénységgel teljesen meg lehet akadályozni. Maradna hát csak egy veszély, a villámcsapás. Ha azonban villám csap le, akkor ez legfeljebb a léghajó árcyázását fűt keresztül és az anten-

nán keresztül távozik és csak akkor katasztrofális, ha robbanó anyag kerül utjába. Miután azonban egy tökéletesen felszerelt Zeppelin felszerelésével ez megakadályozható, tehát ez a veszedelem is elesik. A léghajó legénysége tehát a legnagyobb biztonságban indult utjára és miután a menetesség lehető betartása érdekében a léghajó megterhelését a minimumra sikerült redukálni, a léghajó október 12-én reggel hét órakor elindult Friedrichshafenből. Az előbb említett okoknál fogva lehetőleg kevés burgonyát, ehelyett azonban inkább erősen tápláló konzerveket vitt magával táplálékkul a léghajó, a mosdóvizet, miután az ut utgyis csak három napig fog tartani, teljeséggel mellőztük, alkoholt egyáltalán nem vittünk magunkkal és így az egyik minoheni sörgyár által följárlott sört már előzőleg józuen elfogyasztottuk. A léghajó egyetlen fölösleges terhe egy — kanárimadár volt, melyet azonban inkább presztizs okokból vittünk magunkkal, hogy az Amerika számára leadott szikratáviratok annál szebben hangozzanak, mondván: a fedélzetem minden rendben van, a kanárimadár is.

A felszállás óriási ködben történt, a legénység általános öröme mert ezáltal megtakarítottuk a hossz-

és felesleges kenderlobogtatást. Négy száz méternyi magasságban derült kék ég alá jutottunk, míg alattunk hullámozott a ködtenger. Nemsokára átrepültük Franciaországot, a spanyol partokat, ahol rossz idő támadt, de csakhamar elmúlt. Huszonegy órai repülés után feltűntek az Azori szigetek, majd 38 órai repülés után feléjük értünk utunknak és boldogan reméltük, hogy újabb 38 óra elmúltával Newyorkba érkezünk. Tíz óra tájban azonban egyre erősödő észak-nyugati vihar támadt, mely 100—105 kilométeres menetességűnkét hatvan kilométerre nyomta alá. Ha ez így tart, akkor utunk még hatvan órával meghosszabbodik, de közben elfogy a benzín. Ezért csak az a választásunk maradt, hogy más menetfránnyt válasszunk. Fél órai kísérletezés után végre rádió-összeköttetést sikerült kapnunk az Új Fundland mellett horgonyozó amerikai cirkálókkal, melyek tájékoztattak bennünket a légköri viszonyokról. Ennek a tájékoztatásnak birtokában 2200 méter magasságra emelkedtünk és így felül-emelkedtünk a viharon. Nemsokára azonban lejjebb kellett ereszkednünk és a vadul háborgó tenger fölött hirtelen megpillantottuk Bostont és Newyorkot. Mikor alig valamivel a felhőkarcok tetői

fölött elrepültünk, a kikötőben horgonyzó hajók ezrel olyan örületes szírnabugást és fűvöltést rendeztek tiszteletünkre, amelyhez fogható lármát még soha életünkben nem hallottunk. Egész Newyork felébredt a zajra, a házak tetői pillanat alatt megteltek az emberek százezreivel, kik a léghajót a legrombóbb lelkesedéssel üdvözölték.

Megérkeztünk tehát és kikötöttünk Lakehurstban, hol már várt Coolidge elnök üdvözlője és meghívása. Fogadtatásunkra a riporterek és fényképezők ezrel jelenetek meg és kiszámíthatatlan tömegű nép, mely minden leirást túlszárnyaló lelkesültséggel fogadta a léghajót és köszöntötte a német zászlót. Egy pillanat alatt mintha megváltozott volna a Németország iránt a háború óta érzett ellenséges hangulat. Mikor a Zeppelin utjáról készült filmet Newyork leg nagyobb variétéjében bemutattuk, hol én is megjelentem, hogy előadást tarisak, a sokezer főnyi tömeg szünni nem akaró utjongással fogadott. Mikor pedig arra hívatkozva, hogy nem bírom tökéletesen az angol nyelvet, bejelentetem, hogy előadásom egyes fontosabb részeit német nyelven fogom elmondani, a sokezer főnyi tömegből egyetlenegy hang sem mondott ellent.

HOGYALLJ KALEJ?

1925 március 10-én 100 leírt adtak:

Nálunk:

- 2.59 svájci frankot.
- 9.45 francia frankot.
- 35000 belföldi magyar koronát.
- 3.45 osztrák shillinget.

Zürichben 2.55 frankot
Párisban 9.65 frankot
Budapesien 35,800 koronát

Osszeült a Népszövetség

Párisból jelentik: A Havas Táv irati Iroda jelentése szerint a genfi jegyzőkönyv ügyében a francia kormány már összefoglalta álláspontját és azt a következő pontokban szögezi le: 1. Franciaország azt óhajtja, hogy a genfi jegyzőkönyv napirenden maradjon és legkésőbb júniusig tárgyalják le. 2. Pontos szabályozni kell a Rajnavidék ügyébe való automatikus népszövetségi beavatkozást annak kiűritése után. 3. Franciaország a Danzig-kérdésben a békeszerződés alapján áll. 4. Franciaország örömmel üdvözli Németországnak a Népszövetségbe való belépését, de Németországnak nem szabad kivételes bánásmódot követelni. — A népszövetség tanácsának a Magyarország és Ausztria ujjaépítésével foglalkozó bizottsága tudomásul vette a Népszövetség pénzügyi bizottságának jelentését.

Össze hívják a magyar felsőházat.

Módosítják a kormány törvénytervezetét

(Budapest, március 10.) A felsőházi javaslat tárgyalására kiküldött egységespárti bizottság megkezdte munkáját. A bizottság első ülésén, amelyen megjelent maga Bethlen miniszterelnök is, pontonként tárgyalták le a negyvenöt szakaszos javaslatot, amely meglehetősen reakciós jellegű, úgy, hogy valószínűleg nem fog simán átmenni a nemzetgyűlésen. A javaslat első szakaszánál Dabasi Halász Móric azt indítványozta, hogy felsőház helyett főrendiház címet vegyék a javaslatba, a többség azonban elvetette indítványát. A harmadik szakaszánál, amely a vallásfelekezeti képviselétről szól, Illés József a budapesti zsidó hitközség beadványa alapján azt kívánta, hogy a kormány gondoskodjék arról, hogy a zsidó felekezet képviselői kivétel alapján foglaljanak helyet a felsőházban, de ragaszkodjék ennél is — a numerus clausushoz. Kormánykörökből eredő hírek szerint Bethlen miniszterelnök úgy tervezi, hogy össze már össze is hívják a magyar felsőházat.

Óriási pánik a chicagói gabonaborszón.

(London, március 10.) A Daily Telegraph newyorki jelentése szerint a chicagói terményborszón ismét nagy pánik uralkodott. A májusi buza 12 centtel esett és most 180-on áll. A pánikot az idézte elő, hogy hatalmas buzameennyiségeket vetettek ismét piacra. A hirtelen őrülyedés nem alarmhírekre vezethető vissza, hanem arra a körülményre, hogy Argentínában és Ausztráliában óriási a gabonakindulat és az amerikai exportbuza iránt az indiai esőzés következtében gyenge az érdeklődés. Mihelyst az őrülyedés beállott a spekulációs vásárlások fedezetlenül maradtak és megerősítették a süllyedő irányzatot.

A nyáron megkezdődik az aradi villamosvasut építése.

Előrehaladott stádiumba jutottak az előkészítő tárgyalások.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi villamos vasut ügyében összeült értékelő bizottság holnapután terjeszti a városi tanács elé munkájának eredményét. A bizottság három millió lejre értékelte azokat a város tulajdonát képező anyagokat, amelyek a villamosvasut építésénél fel lehet használni. Megállapodás szerint, az anyagok értéke fejében a város a megalakítandó részvénytársaságtól részvényeket kap. A holnaputánani tanácsülés tárgyalja az értékelő bizottság jelentését és ezután a leggyorsabb tempóval folynak tovább a villamosépítés előzetes tárgyalásai. A jövő hét folyamán ül össze a hatvan tagú hármas bizottság, amely előreláthatólag két ülésén tárgyalja le az ajánlat és az építési tervezet. Ezután ismét a tanács foglalkozik a hármas bizottság döntésével és a tanács határozata a prefektushoz kerül, aki a terve-

zeteket jóváhagyás végett a belügyminiszteriumhoz küldi. Hír szerint a villamos építésére vonatkozó aktákat dr. Robu János főpolgármester személyesen viszi Bucarestbe és egy-két nap alatt a miniszter jóváhagyásával vizsgálhatja Aradra. A belügyminiszter által jóváhagyott építési tervezetet a város aztán a közlekedésügyi miniszteriumhoz küldi véleményezés végett. A közlekedésügyi miniszterium megbízásából Stanciu a magánvasutak országos vezérfelügyelője Clujról (Kolozsvárról) Aradra érkezik és vezetésével megtörténik a műtárgyrendőri bejárás, az építési vonalak szakkerü megvizsgálása. Közvetlen ezután megtörténik az aradi villamosvasut részvénytársaság megalakítása és megkezdik a villamos építését. Szakvélemények szerint, ha semmi akadály nem jön közbe, úgy az építkezések május végén, vagy június elején megkezdődnek.

Lédererné naplója.

Lédererné szerepe az ellenforradalomban. — „Minderről tudtam mindent...” — Hol vannak a grófok és tisztek? — A bankgassei milliók és a királyhidai puccs

(Saját tudósítónktól.) Oldalak hiányoznak a naplókönyvből. Hat oldal. Sok mondanivalója lehetett ezeken is Léderernének. Kitépte a lapokat. Miért, mikor? Csak ő tudja. Furcsán érdekes dolgok következnek. Lédererné az ellenforradalmárok megvédelmezője. Lédererné a Bankgassei milliók megmentője. Ezekről az eddig ismeretlen dolgokról beszél naplója új fejezetében.

Esküvőim napjára az öreg Lédereréknél laktam. Julius 3-án megesküdünk és még aznap elutazunk Trencsénteplicre, ahol két hónapot töltöttünk. Tepléről Bécsbe mentem. Az uram ott maradt és pár nap múlva onnan rukkolt be Zágrába. Zágrabi katonáskodása idején három havi szabadságot kapott, hogy a bécsi kereskedelmi akadémián vizsgáit letehesse.

Bécsben ért utól bennünket a forradalom. Amikor a forradalom kitört, az uram Pozsonyba vonult be, én azonban Bécsben maradtam, mert nem tudtam Pozsonyban lakást szerezni, az öreg Lédererékhez pedig nem akartam menni.

Amikor a csehek Pozsonyba bevonultak, az uram Magyaróvárra ment, ahol gyakran meg-

látogattam őt. A kommunizmus első napjaiban nagyon sok tiszt, köztük nagyon sok ismerős, Bécsbe menekült. Bécsben a vöröserzelmű katonák elfogták az uramat, a sógoromat és még egy bajtársunkat, a legnagyobb elkeseredésemre az uramat Budapestre szállították. A legnagyobb aggodalomban éltem Bécsben. Több ízben fölkerestek dühös és elkeseredett bécsi munkások és vörös katonák, akik azt követelték tőlem, hogy mondjam meg, hol tartózkodnak az ellenforradalmár magyar grófok, hol vannak hivatalaik és hogy hol rejtőzködnek az ellenforradalmár magyar tisztek. Pénzt is fölajánlottak nekem, de én mindig azt langoztattam, hogy nem tudok semmiről semmit. Azt gondoltam, ha az uram sem mond semmit, nekem is hallgatnom kell.

Nagyhat szerdáján megint egész csomó kommunista jött fel hozzám és azt mondták, ha nem mondom meg, hol vannak a grófok és tisztek, úgy husvét vasárnapján reggel felakasztják az uramat. Én azonban még e szörnyű fenyegetésre sem voltam hajlandó semmit sem elárulni, pedig mindenről tudtam mindent. Összekötöttem a lábaimat azokkal az urakkal, akik megígérték, hogy az uramat, a sógoromat biztonságba helyezik. Szörnyű módon meg voltak viselve az idegeim. Nyolc na-

pig nem is ettem, csak likórt ittam és állandóan cigarettáztam.

Husvét hétfőjén az uram és sógorom legnagyobb meglepetésemre és örömmre visszajöttek Bécsbe. Itt az uramat beosztották egy irodába, ahonnan a jelentkező tiszteket küldték le Szegedre. Egy délután nyolc-tíz ember, vöröskatonák és vörös munkások kopogtattak. Ajtót nyitottam. Anélkül, hogy egy szót is szóltak volna, berontottak a szobába. Megkérdeztem, mire véljem ezt a viselkedésüket? Azzal válaszoltak, hogy az uram a fehér hadseregben van, rengeteg pénzt bíztak rá, hogy tiszteket toborozhasson. Sze rencséflenségemre éppen akkor jött haza az uram aktatáskával a hóna alatt. A vörösök, mint a vadak, úgy estek neki. Kitépték kezéből a táskát, abban a hiedelemben, hogy az tele van pénzzel. A táskában csak egy Achtuhrbiatot találtak. Azzal támadtak az uramra, hogy készüljön fel, mert vehük kell mennie. Előbb minden pénzt elvették, még az akkor már jóformán teljesen értéktelen egykoronásokat is. Az ebédőt már előzőleg teljesen átkutatták, majd ismét rászóltak az uramra, hogy készüljön, most vezetni fogja őket az ellenforradalmárok tanyájára. Mielőtt eltávoztak, az egyik vörösnek azt az utasítást adták, hogy nézzen körül a másik szobában is, hátha talál valamit. Az uram főbb tisztársának a ládája és a pénze volt itt elrejtve. Nagyon megijedtem, de azért mégis föltaláltam magam és cselhez folyamodtam.

Először is bezártam az ajtót, majd a katonákhoz fordultam:

— Nézzék, mondani akarok valamit: hagyják békében az uramat. Amit tesz, azt csak azért teszi, hogy megélhetésünk legyen, más érdeke igazán nincsen. Nézzék, én bécsi nő vagyok, gyűlölöm a magyarokat, tölem sok mindent megtudhatnak, elsőrangú szolgálatokat tehetnek maguknak. Azt is tudom, hol találhatják meg a keresett milliókat. Találkozzunk tehát holnap reggel a Bankgasseban és majd mindennek a nyomára vezetem magukat.

Tetszett nekik a beszédem. — Ez a nő a miénk lett, — jelentették ki. — Jó szolgálatokat fog még tenni nekünk. Megbeszélték, hogy másnap délután a Muzéum-kávéházban találkoznak.

Égy menttettem meg akkor az uram életét és mentettük meg sok mindent. Első dolgunk volt másnap reggel Bécs egyik külvárosába menekülni. Egy hónap múlva volt csak bátorságunk lakásunkat újból elfoglalni. Összeállítottuk azokat a tiszteket, akik a királyhidai puccsban részt akartak venni. A napra már nem emlékszem, amikor elmentek, de azt tudom, hogy este 9 órakor vonultak el.

— Uj vasut Bánátban, Nyerő és Nagyterémia temesmegyei községek vezetői mozgalmat, indítottak arra nézve, hogy vasútvonalat építsenek Komlós felé. A vezetőségek hosszabb tárgyalás után elhatározták, hogy kiépítik a vasútvonalat, de nem Komlós, hanem Nagyszentmiklós felé, mivel az utóbbi járási székhely.

SZÍNHÁZ
MŰVÉSEI

Mécs László Budapesten.

A ruszinszkói költőpap nagy sikere. (Budapest, március 10.) Mécs László, a ruszinszkói magyar költőpap a Royal-szálló éttermében társasvacsora keretei között mutatkozott be előkelő irodalmi közönség jelenlétében. Jelen volt a bemutatkozáson Szentiványi József csehszlovákiai magyar képviselő, Herczeg Ferenc, Schöpflin Aladár, Falu Tamás, a sajtó képviselői és még sokan mások. A lélek legmélyebb zugát is betöltő, hol könnyed, hol mélyenszántó filozofiai, hol allegorikus, de poétikailag mindig elsőrangú költeményeit a szakértő közönség szeretettel és hosszas tapsal fogadta. — Mécs László most érkezett meg németországi és szlovénországi turnéjáról, s tavasszal erdélyi turnéra szándékozik utazni.

* Az aradi féli színház e heti műsorának sorrendje: Szerdán: Fej vagy irás? vigjáték. Premierbérlet 13. Csütörtökön: Rózsalány, operette. Premierbérlet 14. Pénteken: Rózsalány, operette. Szombaton délután 4 órakor: Fej vagy irás? vigjáték. Este 8 és fél órakor: Rózsalány, operette. Vasárnap délután 2 és fél órakor: Nótás kapitány, operette; 5 és fél órakor: Hazajáró lélek, szimfónia. Este 8 és fél órakor: Nótás kapitány, operette. Jubiláris előadás. Hétfőn: Hazajáró lélek, szimfónia.

* Az aradi Thália-kabaré heti műsora: Balogh Böske vendégfelüptével: Apatársak.

* Niculescu-Basu aradi hangversenye. Ma este tartotta hangversenyét Niculescu-Basu György, a bucarestii román Opera első basszistája a Kulturpalota nagytermében. A kiváló énekes már régi ismerőse Arad közönségének, mert már adott koncertet itt és vendégszerepelt a színházban. Minden alkalommal a legnagyobb elismerés, hangján kellett erről a művészről megemlékezni, mert nemcsak a román énekesek között tartozik a legnagyobbak közé, hanem világviszonylatokban is jelentős értéket képvisel. Hatalmas és gyönyörű hanganyagának kultúráltasága, kiváló előadóképessége a legszébb tolmácsolásban auták válogatottian szép műsorának minden egyes szótát, Sötét színezetű basszusa főképpen mélysegeiben bír nagy erővel, s bár a művésztől távol áll a hatásadászat minden eszköze, mégis azok az áriái hatottak a legjobban, amelyek erőt kívántak. Műsorának első részében Giordani, Scarlatti, Pergolese és Paisiello a XVII. és a XVIII. századból való olasz áriáit, aztán Schumann, Grieg, Löwe, Cosmovici és Andreescu-Iassy dalait, Weber „Büvös vadászának” egy részletét, Gounod Faust-jának szerénáját és Rossini „Szevillai borbélyének” rágalom-áriáját énekelte. A Faust-szerénadót meg is kellett ismételnie. A koncertet igen kis számú közönség hallgatta végig, amely azonban lelkesen ünnepelte a kiünő művészt. A zongorakíséretet dr. Szelle Károly művészeivel látta el. (b. 1.)

* A rózsalány, Verneuil és Louis Caryl operettje, csütörtökön kerül bemutatásra az aradi színházban. Len gyel Irén és Zilahi Irén játszik a női főszerepeket. A férfi főszerepek Békefi, Kassay, Misoga és Mészáros kezeiben vannak.

A német kormány végleg lemond
Elzász-Lotharingiáról.

(Berlin, március 10.) A biztonsági paktum kérdésében a német kormány álláspontja a következő: Chamberlainnek tegnap az alsóházban tett kijelentésében abban a hivatalos szövegben, amely ma érkezett Berlinbe, teljesen fedl a tényvallást és erre a német tervre vonatkozik Chamberlainnek az a kijelentése, hogy üdvözlö a német akciókat. A német biztonsági tervet kifejezetten hangsúlyozza, hogy Németország lemond Elzász-Lotharingiáról s hogy a német kormány tudatában van annak, hogy a német nép soha nem lesz kapható támadó hadjáratra és Elzász-Lotharingiának visszaszerzésére irányuló kísérletre.

A semmitőszék rehabilitált egy férjet.

Akit a feleség lopással vádolt. — Hétezer dollár kalandos története.

(Saját tudósítónktól.) Rendkívül érdekes ügyben hozott most a bucarestii legfelsőbb semmitőszék elvi jelentőségű döntést. Neteu János aradi háztulajdonos még 1911-ben Amerikába vándorolt feleségével, ahol bentesszületet nyitottak. Az üzlet jól ment és amikor 1921-ben visszatértek Európába, 19.000 dollár vagyonuk volt, mint közös szerzemény. A házaspár Temesvárra érkezett, ahol azonban nézeteltérés támadt közöttük. A férj Aradon akart letelepedni, az asszony ellenben ragaszkodott ahhoz, hogy Resicára menjenek az ő szüleikhez. Végre az asszony győzött és mindketten Resicára utaztak. Az egész pénzt az asszony tartotta magánál s a férj hasztalan követelte tőle az öt megillető részt. Egyszer, amikor egyedül maradtak, a férj erőszakkal elakarta venni a pénzt, azonban az asszony kitört az alacsony földszintes ház ablakán és a rendőrségre szaladt. Ott azonban ügyvédhez küldték őket, az ügyvéd átvette az asszonytól a 19.000 dollárt és megielezte a férj és feleség között. A felezés után a házaspár kibékült és Aradra jött. Itt közösen házat vettek és a férj a neki jutott pénzen megvette az aradi Meisztrovics-féle dísznőházat, amellyel azonban a rossz üzletmenet miatt megbukott. Az asszony a megmaradt 7000 dollárt a fiújébe varrta be. Mivel azonban Neteu észrevette, hogy felesége költséges életmódot él,

felnyitotta felesége szekrényét és a fiújéba kivette a 7000 dollárt. Ezt másnap Neteuné észrevette s az aradi rendőrségen feljelentette férjét lopásért. Az aradi büntető törvényszék elé került az ügy és a vita főleg a felezés körül forogott. Az aradi törvényszék végre kimondta, hogy a resical felezés, amely közjegyző igénybevétele nélkül ment végbe, érvénytelen és a férjnek joga volt a közös szerzeményt elvenni. Ezért felmentette lopás vádjáról Neteu Jánost. A feleség azonban megfeleltette az ügyet a timisoarai táblához, amely megsemmisítette az aradi törvényszék ítéletét és lopásért bűnösnek mondta ki Neteut, amiért négy havi fogságra ítélte. Az ügy a legfelsőbb semmitőszék elé került. A férj dr. Marsieu Jusztin aradi ügyvéd képviselője, aki azt vitatta a tárgyaláson, hogy a férjnek joga volt elvenni a közös szerzeményt, még erőszakkal is, hogy megakadályozza felesége költséges életét. Felmutatta a bankbetéti könyvet, amely szerint a férj egy temesvári bankban helyezte el a 7000 dollárt, amely ma több, mint másfél millió lejt képvisel. A legfelsőbb semmitőszék elfogadta az ügyvéd álláspontját és kimondta, hogy a férj kezeli a közös szerzeményt, tehát nem követte el lopást, amikor elvette a pénzt. Megsemmisítette a tábla ítéletét és felmentette Neteu Jánost a lopás vádjáról. Neteu János pedig követelésével a polgári bírósághoz utasította.

* A Nótás kapitány vasárnap este lesz a 25-ik előadása, a premier szereposztásában.

* Két világhírű énekművész Aradon. Kiurina Berta és Hubert Leuer táviratilag értesítették a hangversenyrendező iroda vezetését, hogy ma éjjel a bécsi gyorsai okvetlen Aradra érkeznek. Így egészen bizonyos, hogy az aradi közönség egyet len estén át, pénteken, élvezhetni fogja a két világhírű énekes művészetét. Jegyek már csak korlátolt számban kaphatók Oláhnál.

* Alma Moodie, a világhírű ausztráliai hegedűművész március 18-án tartja egyetlen aradi hangversenyét a Kulturpalotában. A hangverseny iránt a művész legutóbbi hatalmas sikere következtében óriási érdeklődés nyilvánul meg. Jegyek Oláh Sándor könyvkereskedésében kaphatók.

* Holnap lesz döntés az aradi színi szeczon dolgában. Arad város színiügyi bizottsága holnap délután ülést tart, amelyen tárgyalás alá kerül Fekete Mihály színiigazgatónak az iránti kérése, hogy az aradi színi szeczon március 17-én befejezhesse.

* Balogh Böske a Thália-kabarában tegnap lépett fel először és amilyen szokatlan jelenség, teljes sikerrel debütált. Az egész előadás gördülékeny volt és örülünk, hogy végre egy kerekded, pompás előadást kaphattunk, mert az utóbbi időben egy kissé elnyúlt az érdeklődés a kabaré előadásai iránt. Ha ilyen kellemeset produkálnak tovább is, úgy számíthatnak a közönség támogatására. Sajnáljuk, hogy Balogh Böske csak 3 napig játszhatik, de addig kivesszük a részünket, hogy bucsuja előtt ünnepelhesük.

* Fej vagy irás? Lakatos László nagyszerű vigjátékát, a Fej vagy irást szerdán hozza először színre az aradi színtársulat a következő szereposztással: Kitty Baba — Fekete Irén, Ilona — Harmath Jolán, Mama öngyagsága — Sárközy Elanka, Tamás Andor — Mészáros Béla, Páris Ervin — Soor Jenő, Günther Frigyes dr. szerkesztő — Darvas Ernő, Uppmann igazgató — Szabadkay.

Az adófizelő Temesvár

Ma tartott ülést a timisoarai közigazgatási bizottság. A bizottsági ülésen Crangu pénzügyi adminisztrátor jelentést tett az adóbefizetések eddigi eredményéről. Eszerint január elsejétől február 28-ig kilöböző adók címén 198 millió 938.980 lej folyt be. Egyezsersmind megállapította, hogy ez a bevétel a múlt évi 124 millió 198.214 lej bevétellel szemben mintegy 54 millió többletet jelent. Az adminisztrátor még egy jegyzőt és pénzügyi szakiskola felállítását javasolta, ahol a tanulók nemcsak elméletileg, hanem gyakorlatilag is kiképzést nyernek. A bizottság elhatározta, hogy errenézve előterjesztést tesz a miniszteriumnak.

Az eltűnt bécsi modellek

Rejtélyes történet, hogyan lesz három ládából kettő.

(Arad, március 10.) Főleg azok olvassák el figyelemmel ezt a cikket, akik lankadatlan energiával harcolnak a gazdasági és a közlekedési konszolidációért. Főként az utóbbiért. Egy aradi ismert divat-nagykereskedő felutazik Bécsbe, hogy eredeti favaszi női modelleket vásároljon be. Itt a tavasz a hölgyek öltözködni akarnak. A legújabb divat szerint. Új bécsi modellek szerint. Ez rendben is van: haszna van belőle a divatos hölgynek, a kereskedőnek, sok munkásnak és munkásnőnek, akik feldolgozzák a modelleket, haszna van belőle vasútnak és államnak, mert a vám díjszabás nem mondható túl alacsonynak. Ez is rendben van, mert valamiből az államnak is kell élni. Szóbanforgó női divat-nagykereskedő teletöm három bőröndöt s a bécsi Ostbahnhofon feladja személypodgyásznak az osztrák-magyar határig. Itt újból a magyar-román határig. A kereskedő és a három láda is szerencsésen megérkezik Curtici határállomásra, román területre. — Itt a kereskedő kiszáll és a három ládát engedelmesen odaadja a vámhatóság elé elvámoltatni. A vámhatóság elfvégzi a maga munkáját és a kereskedő is lefizeti a vámilletéket. Feladja megint a három ládát Curtici állomásra. Arad állomásig. Ezen feladások után nyugodtan beül a vonatba és nyugodtan ringatja magát a másodosztályú Pullmann-kocsin Arad állomásig. Előzőleg azonban Curtici határ- és vámállomáson megnézi a ládákat: pontosan három láda volt. Illetve megvolt. Másnap kimegy Arad állomásra, be akarja hozatni a három ládát, a bécsi modellekkel telt három ládát, amelyekért lefizette a szállítási díjat és vámilletéket. Arad állomáson már csak két ládát adnak ki neki. A harmadik nincsen sehol. Keresik, kutatják, nincsen sehol. Kérdőzködésre csak vállvonogatás: elveszett kérem. Nincsen tovább. — Divatnagyereskedő perli a CFR-t. Azt a CFR-t, amelynek a konszolidációjáról ujabban olyan sokat szoktak beszélni.

HIREK

Március tréfál.

Március hónap ugylátszik meg-
ingvelte április kollegája szeszé-
lyeat és most bizarr időjárásával
ő kellemetlenkedik az emberek-
nek. Kezdi reggel kemény hideg-
gel, a délelőttön már esőt bocsát
az amugy is didergőkre, délben
viszont derűs nap sűt a korzóra,
hogy azután közvetlen ebéd után
sűrű pelyhekben hulljon a hó —
egy rövid félórásig. A délután nem
kevésbé változatos. Eső, hó, nap-
sütés, szél, hideg és ehhez hasonló
egyéb kellemességek. Ha a nap-
fényben boldogan sütkérező em-
ber optimizmussal néz fel a kék
égre, minden bizodalját és remé-
nyét hirtelen felváltja a sötét
pesszimizmus, mert igazán csak
félórák kérdése, hogy a most még
kék égbe hirtelen borús-szürké-
vé változzék. Az időjárás szerint
öltözködők vannak a legnagyobb
zavarban. Aki reggel elindul ha-
záról a könnyű felöltőben, dél-
ben már didereghet, viszont aki
óvatosságból még télikabátban
hagyja el otthonát, könnyen ke-
rülhet abba a helyzetbe, hogy iz-
zadnia kell a meleg bunda alatt.
Esemény, sétabot, gumikabát
szintén igen problematikus ezek-
ben a szeszélyes március eleji na-
pokban, sohasem tudhatja az em-
ber, hogy melyikre lesz hirtelen
szükség. Március alaposan meg-
tréfálja a benne bízokat. Az idő-
jósok zavarban vannak, hogy mit
jósljanak holnapra és azok a bi-
zonyos legöregebbek is kénytelen-
nek bevallani, hogy nem emlékez-
nek ilyen furcsa márciusra. Ha
már március is ilyen furcsa és
szeszélyes, akkor mit remélhetünk
még ápristől?

— Ujabb sztrájkok Görögország-
ban. Athénből jelentik: A vasutas-
sztrájk egyre tart. Ujabbban a villa-
mcs üzemek munkásai is csatlakoz-
tak a sztrájkolókhoz. Tegnap a köz-
tisztviselők a kormányhoz fizetés-
javítási kérelmet intéztek, amelyben a
köztisztviselői fizetéseknek a tisztika-
réval egynővőre való felemelését ki-
vánják.

— Megszűnnek az újságíró sza-
badjegyek. Bucarestből jelentik: A
lapok jelentése szerint a CFR auto-
nómiajártól szóló törvényjavaslat
megszünteti az újságíró vasuti sza-
badjegyeket. Ezzel szemben minden,
legalább öt éve fennálló lap, két sze-
mély részére felárú utazásra jogosít-
ványt fog kapni.

— Uj doktor. Bradean Salvator,
dr. Bradean Atanáz Arad vármegye
főorvosának fia a párisi Sorbonne-
egyetemen sikerrel tette le a jogi dok-
torátust. A fiatal jogi doktor most a
filozófiai doktorátust is meg akarja
szerezni a párisi egyetemen.

— Munkában Amerika új külügy
minisztere. Washingtonból táviratoz-
zák: Coolidge, az Egyesült Államok
elnöke közölte a szenátussal, hogy
a lemondott Hughes külügyi állam-
titkár helyébe a háborús adósságok
bizottságába Kellogg, az új külügyi
államtitkárt nevezte ki.

— Kitzítették az Eskü-tábla
főtárgyalását. Budapestről jelentik:
Eskü-tábla Lajosnak, nagyatádi Szabó
István volt titkáranak panamaügyé-
ben a tábla a felelősséget főtárgya-
lat június nyolcadikára tűzte ki.

Törökország elrendelte a mozgósítást.

Konstantinápolyból táviratozzák: A katonai hatóságok ma ki-
hírdették a 23—26 éves férfiak mozgósítását. Mindenkinek be kell
vonulni ezekből az évfolyamokból akik Konstantinápolyban él-
nek és olyan területek szarmaznak, amelyek a felkelet területtel
szomszédosak.

Sikkasztással vádolt volt magyar miniszter.

Bűnvádi feljelentés a „numerus clausus apja” ellen.

(Budapest, március 10.) Haller
István volt magyar közoktatás-
ügy miniszter ellen ma sikkasz-
tás és csalás miatt feljelentést tet-
tek a rendőrségen. A feljelentő
Preis Gyula volt vasvári gyá-
ros, aki megállapítja feljelentésé-
ben, hogy Haller kultuszminiszter
tanácsára 1922-ben eladta vasvári
gyárát és a pénzért 50.000 darab
Arzakereskedelmi Hítelrészvényt

vásárolt. Ennél a részvénytársasá-
gnál Haller működött mint el-
nök és ügyvezető-igazgató. Aüg-
hogy megtörtént a részvényvásár-
lás, a bank fuzionált egy másik
pénztézzel s az eredeti részvé-
nyek teljesen értéktelenné váltak.
A feljelentés Budapesten nagy fel-
tűnést keltett. Hallert eddig azért
nem lehetett kihallgatni, mert
propaganda-otthon van Ameriká-
ban.

Bezárták az összes aradi iskolákat.

Az iskolai növendékek fele spanyol beteg lett. — Arad- megyében nincs influenza-járvány.

(Saját tudósítónktól.) Arad vá-
ros orvosai hivatalának megbizá-
sából a hatósági orvosok egész-
ségügyi vizsgálatot tartottak az
összes aradi közép- és elemi isko-
láknál. A ma reggel beérkezett je-
lentések olyan súlyos képét mutat-
ták az iskolai tanulók között el-
terjedt spanyoljárványnak, hogy
dr. Popoviciu helyettes városi fő-
orvos elrendelte az összes aradi
iskolák öt napra való bezárását.
A helyettes főorvos e határozatá-
ról átiratban értesítette az isko-
lákat igazgatóit és elrendelte úgy
az elemi, mint a középiskolákban
a tanítás azonnali beszüntetését.
Az aradi iskolák nagyrésztében
ma reggel már meg sem kezdték
az előadásokat, illetve a tanári
kar értesítette a növendékeket,
hogy ma reggel nem kell az isko-
láknál jelentkezniük. Azokban az
iskolákban, ahol összegyűltek a
növendékek, az orvosi hivatal ha-
tározata értelmében mindenkit ha-
zaküldtek.

A beérkezett orvosi jelentések
megdöbbentő adatokat szolgáltat-
nak a hihetetlen gyorsasággal el-
terjedt betegségről. A jelentések
szerint a fűi polgári iskola 225 nő-
vendéke közül 76-an kapták meg a
spanyol betegséget. A Ghiba
Birta leánypolgári iskola növén-
dékeinek több mint ötven százalé-
ka betegedett meg; 300 növén-
dek közül 160 leány fekszik bete-
gen. A római katolikus főgimnázium
felsőbb osztályainak növén-
dékei között kerekén ötven szá-
zalék és az alsóbb osztályokból
30 százalék betegedett meg. Abetegedéseit.

— Nyári idősámítás Angliában.
Londonból táviratozzák: Az alsóház
hoz javaslatot nyújtanak be, hogy a
nyári idősámítás állandósítsák. A
javaslat megszavazása bizonyos.

— Eszterházy Lajza kénkedést pöre
a pozsonyi tábla előtt. Pozsonyból je-
lentik: Emlékezetes, hogy a nyit-
rajai törvényszék Eszterházy Lajza
grófnőt, aki Prónay menyasz-
szonya volt, vőlegényének írt le-
velei alapján, amelyek állítólag az
állam ellen szolgáló adatokat tar-
talmaztak, kénkedés miatt egy
évi börtönrre és 20 ezer cseh koro-
na bírságra ítélte. A grófnő peré-
ben március 16-án a pozsonyi fe-
lebbviteli tábla fog végleges íté-
letet mondani.

román polgári leány iskolában 91
növendék és az összes elemi isko-
láknál átlag a növendékeknek 30
százaléka fekszik spanyol beteg-
ségben.

Dr. Popoviciu helyettes főor-
vos kijelentette, hogy nem vár-
hatja be az egészségügyi felügye-
léség engedélyét az iskolák bezá-
rására, mert minden órai várako-
zás újabb tömeges megbetegede-
süket idézhet elő. Arad város köz-
egészségügyi tanácsa csütörtök
délután 5 órakor a városházán
ülést tart, amelyen határozni a
járvány leküzdésére életbelépte-
endő intézkedésekről.

A városi főorvosi intézkedés-
sel egyidejűleg Braidean Adrian
dr. megyei főorvos ma beáratta
az aradi gör. kel. tanítóképzőt,
mert a diákok közül harmincan
betegedtek meg influenzában. Teg-
nap még husz volt az influenza-
beteg szám a s ez mára har-
mincra szaporodott. A főorvos a
könnyebb és láztalan betegeket
hazaküldte, míg a súlyosabb és
lázas betegeket az intézetben ápol-
ják. A bezárás egyelőre nyolc na-
pig tart. Érdekes, hogy míg Arad
városában nagymérvű a járvány,
addig Aradmegyében csak szór-
ványosan lépett fel a betegség,
ugy, hogy itt nem is vált szüksé-
gessé az iskolák bezárása. A mé-
gyei főorvosi hivatalhoz beérke-
zett jelentések szerint csupán
egy-egy községben történtek meg
betegedések, de ezek semmivel
sem mulják felül az előző évek
ilyenkor szokásos influenza meg-
betegedéseit.

— A micalacai négyzet új veze-
tősége. A micalacai Missziós Né-
gyzet március 8-án délután öt óra-
kor tartotta meg rendes évi közgyű-
lést. A közgyűlést Siebig Frigyes
glogováci esperes nyitotta meg, aki
meleg szavakkal köszöntötte a meg-
jelent közönséget s buzdította a tago-
kat a további munkára, a szegények
gondozására és felkarolására. A
nagy tetszéssel fogadott beszéd után
felolvasták a vezetőség jelentését,
majd Hajós Lukrécia az egylet elnök
néje Seprényi Rózsi a jegyzőkönyv
vezetésére, Reiter Rózsi és Szoth Ju-
liskát annak hitelesítésére kérte fel.
A titkári jelentést Seprényi Gizzi, a
pénztári jelentést Hajós Ida olvasták
fel. Ezután kövekezett a tisztikar

újfalakítása. Az új tisztikar a fővet-
kező: Dr. Lupu Györgyné díszet-
nök, Siebig Frigyes esperes egyházi
védnök, Hajós Lukrécia elnök, Barza
Leticia és Buhási Irénke titkárok,
Seprényi Rózsi és Varjassy Mária
jegyzők, Kasdora Ilona és Pankotán
Manci pénztárosok, Bozsó Irma és
Garzó Klára ellenőrök, Horváth Má-
ria vigalmi elnök. Választmányi ta-
gok: Váradi Ida, Szoth Juliska,
Schmotzer Mária, Pankotán Mária,
Jandli Manci, Hajós Ida, Gornik
Hajnal, Orz Kréti, Miklóssy Emma,
Galgóczi Rózsi, Csapó Mária, Do-
bos Ilus, Reiter Rózsi, Bolvári Mag-
da, Pálfi Ica, Magyar Ágnes, Gog
Kató, Mihók Erzsé, Kohut Lóci,
Hegedüs Etus, Szigetváry Böske,
Pálmay Mimi, Botta Böske. A vá-
lasztások megejtése után a gyűlés
véget ért.

— Negyvenéves házassági jubí-
leum. Kedves és megható családi ün-
nepély volt tegnap este Aradon.
Klein Lajos tekintélyes és tisztelt
aradi kereskedő, szűk családi
körben ünnepelte házasságának
negyvenéves évfordulóját felesé-
gével, született Zeiner Juliával.
Az intim estélyen megjelentek a
jubilánsok gyermekei, köztük Ká-
roly József és Károly Sándor is-
mert aradi hírlapírók. A főbefejtő,
magaskorú vidám jubilánst sok szá-
mosan üdvözölték rokonai és
ismerőseik közül.

— A német elnökválasztás. Ber-
linből táviratozzák: A Lokalan-
zeiger jelenti, hogy ma érkezett
be Simonsnak, a legfelsőbb birod-
almi törvényszék elnökének a
birodalmi elnökségre való jelölés-
e. Az erre vonatkozó javaslat
készen érkezett, de ennek dacára
komolyan mérlegelik és általában
sajnálkoznak fölötte, hogy az in-
dítványt nem terjesztették ha-
marabb elő, mert most már a
jobboldali csoportok a közös je-
lölt megállapításának előkészíté-
sében olyan messzire haladtak,
hogy bajos lenne más állásfoglalás-
ra bírni az egyes pártokat.

— Eltemették Hegyeshalmi La-
jost. Budapestről táviratozzák: A
nemzetgyűlés mai ülésén kegyeletes
szavakkal emlékezett meg Zsitvay
Tibor nemzetgyűlési elnök a most
elhunyt Hegyeshalmi Lajos volt ke-
reskedelmi miniszteréről. Hegyeshal-
myt tegnap helyezték örök nyuga-
lomra a kormány képviselőinek és
számos társadalmi előkelőségek je-
lenlétében.

— Gazdát cserélt egy bérpalota
Timisoarán. Temesvár egyik hatal-
mas bérpalotája cserélt ma gazdát.
A belvárosi Mercy-uca és Jenő he-
ceg-uca sarkán levő kétemeletes,
hatalmas, modernül berendezett bér-
palotát, amely előbb az Első Ma-
gyar Államias Biztosító Társaságé
volt, majd Niculescu Luca P. keres-
kedő tulajdonosa volt, öt millió lejtért
ma megvette a temesvári Műmalom,
illetve a Prohászka-család.

— Vadászengedélyek kérése. Az
aradi kerületi vadászati felügyelőség
közli: Mindazok, akik legyerviselési
engedélyért folyamodnak szabály-
szerűen felszerelt és a prefektúrához
címezett kérvényükön kívül tartoz-
nak még egy kérvényt az aradi ke-
rületi vadászati felügyelőségnek is
beadni. Csak az ezzel a kérvénnyel
is felszerelt folyamodást veszik a jö-
vőben figyelembe.

Uj Michelkatalogus meg-
érkezett
Sándor hírlapíróháza, Arad. 10190

— A kisfiu halálos balesete. Halálos szerencsétlenség történt az aradmegyei Seprös községben, ahol Butler János seprösi malomtulajdonos fia játék közben a malom kerekéi közé került. A kerekék halálra zúzták a szerencsétlen fiút. A tragikus szerencsétlenségről a seprösi csendőrség jelentést tett az aradi ügyészségnek.

— Versengés egy mentés körül. Néhány héttel ezelőtt az egész világsajtót bejárta egy hír, hogy Cave City mellett egy barlangban meghalt Collins, a világhírű amerikai barlangkutató. Most az amerikai lapok érdekes jelentést közölnek a mentési munkálatokról. Eszerint, amikor Collins már napok óta nem adott életjelet magáról, családja John Gerardhoz, egy másik híres barlangkutatóhoz fordult, hogy indítsa meg a mentési munkálatokat. Gerard azonban ezt megtagadta, azt mondván, hogy Collins csak azért nem jelentkezik, hogy világhírt szerezzen magának és nyilván elég élelmiszert vitt magával, így nem fenyegeti veszedelem. Amikor a mentés megindult, a különböző mentőcsapatok csupa versengésből megakadályozták egymás munkáját. Amire végül Collinsot megtalálták, az már meghalt, mert lába egy szikla alá szorult és onnantól nem tudott többé elmozdulni.

— Véres verekedés. Szabó Lajos festő-egéd Temesváron egy gyárvarósi korcsmában borozás közben összeveszett Erhardt Ferenc barátjával. A veszekedés folyamán Erhardt felkapott egy üveget és fejbe ütötte Szabót, akit súlyos sérüléssel szállítottak a mentők a kórházba.

— A megtevédt fiu. Oradea-Mareról jelentik: Az egyik itteni pénzkézbesítő postafőtisztet, amikor napi fáradtságos munkája után hazatért, lakásán furcsa látvány fogadta. Tízéves éves fia az ágyon hevert felborzolt hajjal, összekötözött kezekkel és betömött szájjal. A szobában a legnagyobb rendellenesség. A megremült apa kiszabadította fiát, aki elmondotta, hogy két ismeretlen, bekoronozott arcú férfi tört be a lakásba és revoiverrel arra kényszerítették, hogy a szekrényben levő harminzezer lej, hivatalos pénzt, adja át nekik. Amikor a fiu vonakodott ezt megtenni, megkötözték, majd fel feszítették a szekrényt és a pénzt elrabolták. Az apa detektívet hozatott, aki vállatára fogta a fiút. A vállatás során a fiu ellentmondásokba keveredett, ami gyanússá tette őt a detektív előtt. A szigorúbb vallatás során azután bevallotta, hogy az egész betörési és megkötözési komédiát ő rendezte és a pénzt a divány alá rejtette, ahol meg is találták. A pénzzel Amerikába akart szökni. A megtevédtet átadták a fiatalemberek bíróságának.

Ghyssa. Egyhő táncművésznő egyetlen aradi táncestélye ma este 9 órakor a Kulturpalotában.

Mámor
regényes történet
LUCY DORAINÉ
a főszereplő.
Bemutatója ma
az aradi Apollóban

Japán védekezik a bolsevizmus ellen.

Tokióból táviratozzák: A japán alsóház mai ülésén javaslatot fogadott el, amely szerint az alkotmány, a kormányforma s a magántulajdon megváltoztatására törekvő tükös társaságok tagjai büntetendő cselekményt követnek el. A javaslatot a bolsevizmus ellen védekeznek. A törvényjavaslat tárgyalása alatt a parlament előtt nagyszabású munkástüntetés volt, amelynek rendezői közül harmincet letartóztatottak.

Vizsgálóbírói vád Leirer Lőrinc ellen.

Hamisaknak bizonyultak az újabban jelentett nyomok.

(Budapest, március 10.) A Leirer-gyilkosság ügyében ma terjesztette elő a vizsgálóbíró jelentését, amelyben azzal indokolja meg Leirer Lőrinc fogvatartását, hogy az apa ellen a rendőrségen felmerült gyanúk tényleg súlyosan terhelők reá nézve. A legterhelőbb körülménynek azt tartja, amikor számos tanu azt vallja, hogy Leirer leányát szerelmi ajánlatokkal közdözte és mindenáron hozzá akart költözni. A vizsgálóbíró valószínűnek tartja, hogy a gyilkosság alkalmával Leirer ismét szerelmi ajánlatokkal osztrigolta leányát és amikor az visszautasította, akkor követte el a gyilkosságot. Leirer vallomása szerint 22-én délután 5 órakor volt utóljára leányánál. A Pester Lloyd példányai pedig éppen 22-ikétől hevernek a padlón és Leirer eltávózása után Amália már nem jött ki a szobájából. A

vizsgálóbíró véleménye szerint az asztalkán felállított likőrös poharak és az ékszerek eltávolítását a rendőrséget félrevezessék. A karácsonykor küldött karácsonyfia is ezt a célt szolgálta, ami annál valószínűbb, mert Leirer sohasem érdeklődött azután, hogy a karácsonyfia eljutott-e rendeltési helyére. Leirer felfolyamodást jelentett be letartóztatása ellen. Leirer Lőrinc ellen valóban nincsen semmi tárgyi bizonyíték és így lehetséges, hogy holnap, vagy holnapután már esetleg elrendelik szabadlábrahelyezését. Knapp Béla villanyserelő és felesége, akiket volt zugló háziasszonyuk jelentett fel, teljesen tisztázták magukat és a rendőrség megállapította, hogy rossz viszonyban voltak volt háziasszonyukkal, s a feljelentés adatai a háziasszony hisztérikus kitalálásai.

Merényletérv Horthy ellen.

Szemző Gyula volt alkalmazottját letartóztatták a kormányzó kabinetirodájában.

(Budapest, március 10.) A kormányzó kabinetirodájában szolgálatot teljesítő detektívek tegnap egy borotvátlan, rongyos, csapzott hajú fiatalembert állították elő, aki a kabinetiroda előszobájában várakozott és gyanúsán viselkedett. A detektívek igazoltatták, mire kiderült, hogy a züllött külsejű ember Ötvös Károly, Szemző Gyula egyik volt alkalmazottja, akinek neve a bécsi Lederer-palota elleni bombamerényletből ismeretes. A rendőrség annak idején le is tartóztatta, mert alapos volt a gyanu, hogy Ötvös részese a bécsi merényletnek. Ötvöst leg-

utóbb a Szemző és annak titkárja közötti botrányból kifolyólag állították elő a rendőrfőkapitányságra. A kabinetiroda detektívjei beszállították Ötvöst a rendőrségre, ahol kihallgatták. Arra a kérdésre, hogy mit keresett a kormányzó kabinetirodájában, azt válaszolta, hogy állást akart kérni és azért várakozott az iroda előszobájában. A rendőrségnek az a feltevése, hogy Ötvös merényletet akart elkövetni a kormányzó ellen. Lakásán házkutatást tartottak, azonban a házkutatás eredménytelenül végződött. Kihallgatása után átadták az ügyészségnek.

— Uj királysirt találtak Egyiptomban. Kairóból jelentik: A gizehi piramisok közelében egy 6000 éves sirt ástak ki, amelyben egy teljesen ép szarkofág fekszik. Azt hiszik, hogy a Seno Feru negyedik dinasztia első uralkodójának sírját fedezték fel. A tudományos vizsgálat megindult.

— Véres összetűzés fascisták és szocialisták között. Rómából táviratozzák: Ma Caprioloban a fascisták és a szocialisták között véres összetűzésre került a sor. A lövöldözések során ketten meghaltak, számosan súlyos sebesülést szenvedtek. A pártok háborúságának a csendőrség közbelépése vetett véget.

— Az elhagyott leány vitriolos merénylete. Oradea-Mareról jelentik: Egy itteni zöldfa-uccai kereskedő cég hivatalnokai már hosszabb ideje bizalmas viszonyban volt egy nagyváradi urileánnyal. A leány nagyon féltékeny természetű volt és emiatt állandó volt közöttük a civódás. Tegnap egy fiatal kihivatta lakásából a hivatalnokot és a kapuban egy-

pohárban levő vitriolt egész tartalmát az arcába öntötte. A maró folyadék a szerencsétlen fiatalembert balarcát és homlokát súlyosan összeégette, ezenkívül balszemére elvesztette a látóképességét is. A súlyosan sérült hivatalnok a merénylő szerelmes leány ellen nem tett büntető feljelentést.

— Jókainé-Laborfalvy Róza unokacsöce kenyérszobrot csinál. Budapesti tudósítónk jelenti: A magyar Jókai-ünnepségek alkalmával sem a szobornál, sem a nagy mesemondó sírjánál, sem Komáromban nem volt ott egy csendes, szomorú ember: Laborfalvy Rózának, Jókai rég elköltözött hitvesének egyetlen élő hozzátartozója Laborfalvy Benke Zsigmond, volt tartalékos huszártiszt, aki valamikor vidéki színtársulatok ősi amorosója volt, majd ebbe is beieunva, közszolgálatot vállalt. A háború viharában ő is orosz fogoly lett, Szibériába került, ahol, mint annyi más társá, kenyérszobrokat és műtárgyakat

készített. A Laborfalvy Benke Zsigmond keze alól kikerült művészi tárgyak azonban jóval magasabb értékűek, mint az efajta hasonló produktumok. Benke Zsigmond a fogságból hazatérve, súlyos idegbetegséggel Sarbó professzor osztályára került a Szent István-kórházba, ahol a kórterem csöndjében több száz dísz tárgyat készített, népkeket, vázákat, meleg és dusan színezett finom holmikat. Laborfalvy Benke Zsigmond, a világháború rokkantja, arra készül, hogy a hadifogságban kibontakozott tehetségét, kenyér-szobor-művészetét, kiállításra mutassa be.

— Halomszáma csempészik át Romániából Ruszinszkóba a magyar kölcsönkötvényeket. Ungvárról jelentik: Az utóbbi hetekben a határszolgálatot teljesítő vámőrök több ízben csíptek rajta romániai utasokat, akik nagy mennyiségben akartak magyar hadikölcsönkötvényeket átcsempészni. A magyar hadikölcsönkötvényeknek átcsempészése jó fizetnek látszik. A román kormány ugyanis nem fog nyújtani térítést a kötvénytulajdonosoknak, ellenben a csehszlovák kormány mégis nyújt némi kárpótlást az állampapírokért. A hatóságok szigorú intézkedéseket foganatosítottak, hogy a kötvények további átcsempészését megakadályozzák.

— Egy kedves vendég. Chateaufortban mindennapos törzsvendég volt Francois Guillemain kávéházában a huszonöt éves algíriai Bel-Hads-Haissa. A napokban, amikor az algíriai belépett a kávéházba, barátságosan a kávényakába borult és örömben ugy összeesőköltta, hogy közben a kávéves jobbfülét leharapta. Mire a vérző kávéves magához tért, az algíriai meg is ette a fülcimpát. Amikor kihallgatták, azaz védekezett, hogy csupa szeretetből ölelte át a kávést, akinek a barátság és a tisztelet szájjal fűzték.

Meghalt a legkövérebb nő.

A kövérségről világszerte híres asszony tragikus halála.

(London, március 10.) A londoni Daily Mailnak jelenti Newyorkból, hogy tragikus módon halt meg ott a kövérségről híres Jacobsonné. Ötvenöt éves korára annyira meghízott, hogy súlyos meghalálta a két mázsát. Az orvosok szerint ő volt a világ legkövérebb asszonya. Kövérsége miatt már régóta nem mozdulhatott ki az East 118-ik utcájának 248. számú házából, amelyben lakott. A mozgás is terhére volt már és öt esztendő óta nem kelt fel ágyából. Étvágya hatalmas volt. Naponta többször evett jóízűen és mindig attól félt, hogy nyomorúságba jut és éhen fog meghalni. A sors másféle tragikus halált rendelt számára. Szívbetegség támadta meg és mentőket hívtak hozzá. Dr. Mellioti mentőorvos azonban nem tudta kivitetni a szűk ajtón a kövér nőt és tüdőitökért telefonált, akik azután a nagy ablakon át mentőszékbe dugták és leeresztették az ötödik emeletről. Beteg szívvel azonban nem bírta ki a szerencsétlen nő a leereszkedéssel járó izgalmat és már csak holttestét vitték ki a tüdőitök a mentőszékéből.

**Baktára
érkeztek
tavaszi
ujdonságok**

STRASSER

**Elvételhez
Olcsó árak!**

KÖZGAZDASÁG

Tízezer vagon gabona kell Romániának.

Hogy oldható meg legkedvezőbbben a lakosság kenyérellátása.

(Bucuresti, március 10.) A Bucurestiben megjelenő Argus című közgazdasági szaklap a kenyérséggel kapcsolatban összehasonlító statisztikát közöl arról, hogy mennyi gabonára van szüksége az államnak. Ebből kitűnik, hogy a jövő aratásig az ország kenyérellátásához minimálisan tízezer vagon külföldi gabonára van szükség. Bármilyen más megoldást is keresnek, ennek behozatala elől nem lehet kitérni. A tízezer vagon bűzának a bevásárlási ára azonban kerek egymillió forint tesz ki, ami erős valutában külföldre vándorolna — augusztusi terminusig. Jelentősen meg lehetne könnyíteni a kérdést, ha a kormány a szüksé-

gesnél nagyobb argentinai gabonát vásárolna és a kiérített fehér lisztet külföldre adná el. Husz százalék korpa és ugyanannyi integrált kenyérliszt az országban maradna, hatvan százalék fehér lisztet aránylag magasabb áron lehetne értékesíteni és a különbözetet a gabonaimport költségei fedezésére a valuta stabilizálására lehetne fordítani. Ez általánosan Románia kenyérellátása úgy szólna ingyen fedezve lenne. Mimi főfogasztó elsősorban a szomszédos Csehszlovákia és Németország jönnének tekintetbe és a kormánynak azon kellene dolgoznia, hogy ezekkel az országokkal megegyezésre jusson.

Zürichben 2.55, Párisban 3.65 a lej kurzusa.

HELYI VALUTAÁRAK. (Március 10.) Francia frank 10.60, svájci frank 33.50, dollár 202.50, angol font 950, szokol 5.90, lira 8.10, dinár 3.20, osztrák shilling 29, márká 48, magyar korona 350. **Kifizetések:** Páris 10.55, Zürich 39, Newyork 204.50, London 975, Prága 6.07, Milánó 8.35, Belgrád 3.30, Bécs 28.50, Budapest 352.

ZÜRICH TŐZSDENYITÁS.

(Március 10.) Berlin 123.687, Amsterdam 207.50, Newyork 519—562, London 2478.50, Páris 26.60, Milánó 21.24.25, Prága 15.45.50, Budapest 0.0072, Belgrád 8.35, Bucuresti 2.55, Varsó 0.0009950, Bécs 0.007320.

ZÜRICH TŐZSDEZÁRLAT.

(Március 10.) Berlin 123.75, Amsterdam 207.50, Newyork 519—525, London 2477, Páris 26.65, Milánó 21.22.50, Prága 15.45, Budapest 0.0072, Belgrád 8.35, Bucuresti 2.55, Varsó 0.0009950, Bécs 0.007330.

A ZÜRICH UTÓTŐZSDÉN a lej 2.55.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT.

(Március 10.) **Kifizetések:** Páris 10.48, London 970, Newyork 203.50, Milánó 8.33, Zürich 39, Bécs 28.60, Prága 6.05. **Valuták:** Napoleon 750, aranymárka 48, leva 1.36, török lira 1.03, angol font 960, francia frank 10.60, svájci frank 38, lira 8.30, drachma 3.30, dinár 3.20, lengyel márká 0.0003750, osztrák kor. 28.25, magyar kor. 0.00027, szokol 5.90.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDEZÁRLAT. (Március 10.) Magyar Hitel 403, Osztrák Hitel 158, Salgó 551, Rima 138, Ganz-Danubius 2.620, Kőszén 2.950, Kereskedelmi Bank 1.170, Schlick 40 egynegyed, Cukor 2.225, Szlavonia 65, Csáky 7, Ofá 465, Hazai Takarékpénztár 2.750. (A számok ezresekben értendők.)

A MAGYAR NEMZETI BANK

HIVATALOS ÁRFOLYAMOK.

(Március 10.) Prága 2152—2164, szokol 2132—2152, Belgrád 1160—1168, dinár 1140—1162, Newyork 72.350—72.780, dollár 72.150—72.780, Páris frank 3715—3729, Bucuresti lej 356—358, Milánó lira 2959—2977, Bécs osztrák korona 102.05—102.65, London font 345—347.000.

Sikeres kényszeregyezség. Ma tárgyalta az aradi törvényszék Necin Károly pankotai fehérműgyáros kényszeregyezségi kérelmét. Necin 850.000 lej aktívával és egy millió 300 ezer lej passzívával kényszeregyezséget kért maga ellen és lezártnak hatvan százalékos egyezséget ajánlott fel. A mai tárgyaláson megjelentek a hitelezők s egyhangúan elfogadták a gyáros ajánlatát és beleegyeztek a hatvan százalékos egyezségbe.

Készül az osztrák shilling. Bécsből táviratozzák: A pénzverdeben és a bankjegynyomdában erős munka folyik a shillingrendszerre való áttéréssel kapcsolatban. A legelső munkát a 10.000 koronások pirossal való átbélyegzése képezi. A 10 és 100 shillingesek május elsejére elkészülnek és azokat azonnal forgalomba hozzák. A pénzverde pedig legkésőbb július elsejéig elkészül az ezüstshillingesek verésével és ezeket akkor fogják kibocsájtani.

A Belvárosi Takarékpénztár Rt. Budapesten március 7-én tartotta meg évi rendes közgyűlését Székely Ferenc udvari tanácsos elnöklése alatt. A közgyűlés az igazgatóság

Armány és szerelem.

Schiller gyönyörű drámája.

Bemutatója ma az aradi Urániában

által előterjesztett javaslatokat elfogadta és a kimutatott 3.289.155.879 korona tiszta nyereségből 1500 koronára (150 százalék) osztalék kifizetését határozta el az elmúlt üzletévre. — Ujabb három havi moratórium. Bucurestiből jelentik: A kormány újabb három havi moratóriumot engedélyezett azon erős valutájú külföldi államokkal szemben fennálló tartozások rendezésére, a melyekre vonatkozólag ezideig megállapodás nem jött létre.

MOZI

xx „Mámor”. (Filmbemutató az aradi Apollóban.) Ma szerdán mutatja be az aradi Apolló mozgószínház a „Mámor” című nagyszabású filmregényt, amely szombatig marad műsoron. A rendkívül érdekes film főszereplője Lucy Doraine, akinek szépsége és nagy művészete a tökéletesség emeli a film színvonalát. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Lily Dagover, Werner Krause és R. Schünzel — az aradi Urániában. Ma szerdán hatalmas filmremek mutat be az Uránia mozgószínház. Schiller gyönyörű drámája az „Armány és szerelem” vetítődik elénk a filmen a legtökéletesebb rendezésben. A nagyszabású film péntekig marad műsoron. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

Cenzurat: Prefectura Judicului.

Felolvas szerkesztő: RETHY JÓZSEF.

Sörpaszterizáló készüléket

gyárt minden nagyságban **Balla Jenő és Társa** fém- és vasipari vállalata Arad, Str. Episcopul Radu No. 7. (Magyar-ucca). 10006

Rudolf Mosse 1881 **Petroleum kimérő tartányok VACUUM-féle rendszerűek eladó.** Bővebbet: **Kellner Béla** szállítóház Arad, Bel. Reg. Ferdinand (Boros Bényes) 58.

Páncota

közelében 76 kat hold szántó lakóházzal, gazdasági épületekkel elutasítás miatt sürgősen ELADÓ. — Bővebbet „FORTUNA” (Wallinger)-irodában, Arad, Str. Consistorial (Batthyány-ucca) 31. 10006

Zongora hangolást és javításokat előzőn eszközöl **MELIS,** Arad, Str. M. Pompiliu (Kassa-ucca) 21. sz. **VESEK és ELADOK** zongorákat

Magánház a belvárosban,

két szoba, előszoba konyhával, ezen kívül egy szoba konyhás lakással, vízvezetékkel, pincével, az egész ház átvehető. **ALKALMI ÁRON ELLÉBŐ,** Bővebbet Győrffy „Mures” Irodájában Arad, Str. Unrei. 15142

Zinkhulladékot

veszek minden mennyiségben. **Balla, Arad, Str. Episcopul Radu No. 7.** (Magyar-ucca). 10006

Eladó kastély

Arad—Szalonia vasútvonal mentén, vasútállomáshoz közel, Köröspart mellett, az országban ritka és megfelelő, nagy parkkal. Érdeklődőknek felvilágosítással szolgál: **Rudolf Mosse, Arad, 1401** Bhor 1147/a

Nagy érdeklődés a DOROTHEUM kiállítására iránt

Arad, Strada Consistorial (Batthyány-ucca) No. 7. Városszerző nagy érdeklődés nyilvánul meg a Dorotheum csütörtökön kezdődő kiállítására iránt. Az árverési katalógus elkészítése végett ajánlatos az eladásra szánt tárgyak sürgős beküldése. Az eddig megnyilvánult érdeklődésből megállapítható, hogy különösen nagy a kereslet szőnyegek, mindenféle antik dolgok, vitrinek, könyvek, stb. iránt.

APRO HIRDETESEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetésért ára hárónap 2 lej 50 bani, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

Alkalmazás.

SZOBALÉNY utószobához jó bizonyítvánnyal, március 15-re felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2000

ÉPÍTKEZÉSI kőműves munkálatokat és javításokat, valamint cement és kővezérsi munkálatokat jutányos áron vállal Pelegrini József. Arad, Str. Doamna Basalasa (Purgly L.-u.) 187. 1340

DOBOZKÉSZÍTŐ LEÁNY önálló munkácskó felvétetik Gábor csokoládégyár Arad. 1412

OSTYAÖNTŐ leányok felvétetnek Gábor csokoládégyárban, Arad. 1438

ÉRLETSGÉZÉFT fiatalember alkalmazást nyer Kerpel Izó könyvkereskedésében, Arad. 1437

KERESEK MIELŐBBI BELEPÉSRE 25-30 év körüli festék és fűszerszakmában jártas kereskedősegédet. Ki magyarul és románul beszél. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével Mann Vilmos Chiseneu (Aradm.) küldendők. 1422

JOB VARRÓNÓ házakhoz ajánkozik. Vidékre is megy. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1418

ÜGYES varróleányok felvétetnek Maltry nőiszabó, Arad, Str. 29. Decembrie 4. 1421

GÉPIPÓNÓ magyar-német gyorsírással azonnalra keresettek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1419

ÜZLETEKBŐL KIHORDÁST ELVÁLLALOK, saját kocsival és kóval rendelkezem. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1423

TAKARITÓNÓ felvétetik. Steinar, Bulv. Carol I. (Erzsébet-körút) 37. 1424

ÜGYES kintfutó vagy leány 15-re felvétetik Franco Romana biztosító társaságnál Arad, Ácsev. palota. 1430

KIFUTÓPIU vagy leány felvétetik. Gracia laboratoriam, Arad, Piata Pestelui (Hál-tér) 18. 1433

MINDENES LEÁNY felvétetik. Szőlősi, Arad, Str. Trib. Arante (Damjanich-u.) 1. szám. 1434

TISZTA mindenest keresek azonnalra vagy 15-re. Arad, Bulv. Carol (Erzsébet körút) 2. II., 14. mellékletű. 1435

Lakás.

LAKÁSOK és butorozott szobák kiadó. Megbizva Közvetítő iroda Arad, Strada Ilarie Chendi 1-3. (Kölcsey és Battihány-u. sarok.) 1000

VÁROS beltárlatán keresek lépés nélkül magas bér mellett modern két-szobás lakást. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 2500 jellegre kér. 1428

KERESEK belvárosban egy elegáns wc-ai butorozott szobát konyha és fürdőszoba használattal. „Jól fizetek” jellegre cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 1429

EGYSZOBÁS lakás mellékkeliségekkel, bútorozva kiadó. Cím Győrffy „Mures” irodájában Arad. 15147

Vétel és eladás.

MINDENEMU ezüst tárgyakat, szőnyegeket, antik órákat és antik tárgyakat, egész szoba berendezéseket, egyes butorok darabokat, dísztárgyakat, mindenféle férfi ruhát stb. bizományba veszek, azok gyors lebonyolításáról gondoskodom. Kérésért költség nincs. Arad, Str. Consistorului 12. (Battihány-u. ucc) 1. e. jobb. 1000

HASZNÁLT könyveket, előnyös áron vesz Sándor hírlapiroda Arad. 10197

KERESZTHUROS pianinó allg használt. olcsón eladó. Arad, Str. N. Pompiliu 21. Melis. 1427

FIGYELEM!

EBÉDLŐ SZMIRNA SZÖNYEGEK, nyest boák, férfiruhák és felöltők, antik üté zsebóra, antik vizes szörvise, majolika vázák, ebédülő börszék, asztalok, tükrös mosdó, fotólok, dohányzó asztalkák, tükrök, gardorob szekrény, teás szervisek, ezüst cukorkartó, ezüst evőeszközök, részegy lószőrmatracokkal, íróasztalok, könyvszekrények, gyarmekkoesik, porcellán vitrintárgyak, ajándéktárgyak stb. jutányosan eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Battihány-u. ucc) 1. e. jobb. 1000

Dr. MADEJOWSKY egyetemi tanár Sclerol syrupia véredény elmeszesedés ellen kapható. Földes gyógyszerárban Arad. 1361

ZONGORA hírneves bécsi gyártmány, olcsón eladó. Arad, Str. N. Pompiliu 21. Melis. 1426

25-30 LŐERŐS NYERSOLAJ, benzín, vagy villanymotort megvételre keresünk. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1436

Ingatlan.

ELADÓ 250 négyzetöles telék Arad, Strada Dorobantilor (Urbán-u. ucc). Cím „Fortuna” irodában Arad, Str. Consistorului 31. 10006

KERESEK megvételre megbízóknak részére a hegyalján szőlőket, kővel és felszereléssel és Arad közelében birtokokat. Haász irodája Arad, Str. Romanului No. 5. (Zrinyi-u.) 16543

MAQANHÁZ elfoglalható lakással eladó. Megbizva Közvetítő iroda Arad, Str. Ilarie Chendi 1-3. (Kölcsey és Battihány-u. sarok.) 1000

FÖLDSZINTE HÁZ 1 lakóval. átadható lakással, költözködés miatt eladó. Bővebbet Arad, Str. Sft. Gheorghe 37. sz. (Dezsp-u. ucc) alatt a háztulajdonosnál. 1431

Üzletek.

KÉRSTETIK száraz nagy raktár helység főtérhez közel május 1-ére. Ajánlatot „Földszint” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérem leadni. 1420

Oktatás.

ROMAN órákat vennék, a nyelvet tökéletesen bíró fiatalembertől. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 500

Különféle.

PENZKÖLCSÖNÖKET betáblázásra legelőnyösebben állandóan folvosítottok. Haász irodája Arad, Str. Romanului 5. (Zrinyi-u.) 16543

ELVESZETT egy kettős-levét alaku, gyémántokkal kirakott női mellű. Megtalálójára sziveskednék jutalom ellenében leadni Rudolf Mosse (Sándor hírlapiroda) Arad. 10202

50-100.000 lej kölcsönt keresek készpénzre. Ajánlatok: Rudolf Mosse (Sándor hírlapiroda.) 10202

Erdőkitermelés fővonalon.

Tölgy, cser- és bükk kitermelési engedéllyel együtt eladó. — Cím: Győrffy „Mures” irodájában, Arad, Strada Unirei. 15147

PIATA AVRAM JANCU-TÉREN levő ÜZLETHELYISÉG 2 nagy raktárral megfelelő nagyobb ANGRÓ VAGY DETAIL ÜZLETNEK KIADÓ. Érdeklődni lehet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1425

BURGONYÁT, prima háromszéki árut waggontelben ajánl: **Barna Testvérek, Arad, Str. Eminescu 4. Telefon 788.**

Az első román selyemárugyár, TREBITSCH S. & FIA

ajánlja tisztaselyem gyártmányait és pedig:
Crape de Chine, Crape marocain, Charmeuse, Charmante, Satin de Chine, Duchesse mousseline, Duchesse Imperial, ágáthuzat, paplanhuzat 180 cm.-es, Pongéok, moséselymek, nyerselymek, Brokatok, nyakkendőelmék, mintás zsebkendők stb.
Megrendelések a gyár irodájába: Bucuresti, Str. Soarelui No. 4. intézendők. Telefon 44-24. és 76-44. 958

Illits, BRISTOL-szálló

BUDAPEST. 216
Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem. Kitűnő konyha. Kávéház. Mérsékelt árak.

1000 waggon fa,

iparvasut használatlalt további kitermelés folyamatban
Eladó.
Cím: Győrffy Mures Irodájában Arad, Strada Unirei. 15147

Fogtechnikus

tanulónak 4 középiskolát végzett leány vagy fiú felvétetik. 1899
Hallamassek A.
fogászati műterem, Arad, Str. Consistorului 11.

Malomvevők figyelmébe!

Öt járatú vámmalom Bánát egyik nagyobb német községében napi egy waggon őrölt képséggel, állandó üzemmél 50 HP. szivógáz motorral egy és fél millió lejért eladó, 500.000 leuval átvethető. hátralék 3 év alatt törleszthető. Kizárólagos megbízottam:
„ARGUS” Iroda Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 1. 16652

Bradi barnaszeret

szállít azonnal, bármely mennyiségben kazánfűtéshez és táglagaraknak:

Wolf Mátyás

szénnagykereskedő, Timisoara, III., Posta-u. ucc 4. szám. Telefon szám: 8-70. 601

Földvevők figyelmébe!

500 kat. hold sikbirtok gazdag felszereléssel, modern szeszgyárral, vasut és mint mellett 25 holdas kitermelhető erdővel 3 millió lejért eladó. egy-millióval átvethető.

Bánátban 170 holdas sikbirtok várostól 8 km. egy millió lejért eladó.

Megye székhelyétől 5 km. 80 kat. holdas sikbirtok élő és holt felszereléssel, 40 hold öszivetéssel 800.000 lejért eladó. Megbizott:

„ARGUS” Iroda Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 1. 16652

2 méteres prima hasított tölgy szőlőkarót ajánl

nagyobb mennyiségekben **Grünstein Samuel és Fia Béla** fatermelő cég.
Oradea-Mare, Str. Printul Carol No. 23. Telefon: 6-89.

Gyógyáru üzemhez

közreműködő **társ keresetük 6-800.000 lejért.**
Tőkebefektetés biztosítva. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott közjegyző ezennel közhírré teszem, hogy az „Express Bankház” Timisoara, Belváros v. Hunyadi-u. ucc 8. sz. alatti helyiségében 1925. február hó 23-án megkezdett nyilvános árverést folytatni fogom 1925. március hó 11. és 12-én délelőtt 10-12 óráig, délután 3-6 óráig, ahol eladásra kerülnek legtöbbet ígérőnek kiáltással áron alul is több hálószoza, ebédülő uriszoba, stb. új és használt butorberendezések, varrógépek, festmények, írógépek, irodaberendezések, szőnyegek, ékszerek, ezüstevőeszközök stb. beraktározott és ki nem váltott ingóságok.
A tárgyak láthatók délelőtt 10-12. délután 3-6-ig.
Árvereztető fenntartja magának a jogot, hogy olyan tárgyak, melyekre nincs árverező, azokat felfüggeszti és azokat más árverés napra teszi ki.
Árverésen mindenki köteles 2000 lej bántéppézt letenni.
Timisoara, 1925. március 7-én.

Dr. Dimitriu Chiroiu. 510 notár public.